

Tháng 10 năm 2011, tác phẩm HOA BIỂN được công bố, ông Phạm Tín An Ninh và ông Nguyễn Minh Tuấn có bài viết đề cao ý nghĩa HOA BIỂN khi có một người trong Cộng Đồng phê bình tác phẩm HOA BIỂN được chọn hạng nhất.

Xin trích những ý chính của 2 bài viết này.

Bài của ông Phạm Tín An Ninh:

* Đây là điểm son của TĐTN tại Nauy mà dường như chưa có nơi nào có. Ý nghĩa cao hơn khi Tượng Đài này như là món quà của người Việt chúng ta tặng cho quốc gia Nauy thay cho lòng biết ơn. Tặng một món quà, mà người được tặng hiểu rõ giá trị của nó. Có lẽ đó chính là thành quả cao nhất.

* Trong đó chắc chắn có hai chữ “Tự Do” mà những người tị nạn VN đã dám đánh đổi mạng sống để vượt biển ra đi.

Bài của ông Nguyễn Minh Tuấn:

* Trách nhiệm đó không khoán trắng cho tượng đài, nhất là cái mục đích quan trọng lại là nói lời tri ân trước khi quá muộn. Cái văn hóa biết ơn của chúng ta không cho phép mình đòi hỏi người Nauy ca ngợi sự gan dạ bất chấp nghịch cảnh của mình.

* Hình ảnh đoá hoa vừa nói lên tri ân, tác giả lại diễn tả thêm ý tưởng gợi nhớ những thuyền nhân đã chết trên hải trình tìm tự do.

- Bông hoa biểu tượng của những lời cảm ơn, lời chúc tốt đẹp. Chúng ta gửi tặng món quà này đến đất nước Nauy nên không lẽ mình lại chọn thứ mà chỉ nói lên ý thích riêng cho mình?

* Nếu là một biểu tượng được lòng trong một tác phẩm nghệ thuật và trang trọng dâng biểu đến chính phủ sở tại thì có thể số phận nó sẽ khác. Có khi chính phủ huy động tài lực để bảo quản nó.

Bất kể là hình thức như thế nào, một cuốn sách, con thuyền, mẹ bồng con, thuyền nhân, hoa biển... đều nói lên phần nào cái chứng tích lịch sử “Thảm trạng thuyền nhân trên đường vượt biển” mà Nhà nước Việt cộng luôn tìm cách “đục bỏ”.

* Nếu tượng đài "Hoa biển" thu hút người Nauy chính đây là cơ hội truyền đạt thông điệp hữu hiệu.

----- Videresendt melding -----

Fra: Vietnet <nmt@vietnet.no>

Til:@yahoo.com

Sendt: Torsdag, 13. oktober 2011 1.07

Emne: Kommentar er lagt til: Referat fra jurymøte

Phạm Tín An Ninh skrev:

Anh Thà thân mến,

Khá lâu rồi không gặp, nhưng vẫn nhớ tới anh và những bài viết rất giá trị của anh trước đây mà tôi mến mộ. Hôm nay bất ngờ đọc được ý kiến của anh về Giải thưởng Mẫu Tượng Đài Hoa Biển, nên cũng xin đóng góp với anh đôi điều, trong tính cách vừa là đồng hương vừa là bạn bè.

1/- Trước hết, tôi xin đồng ý với anh: “Mẫu tượng đài Hoa Biển đẹp, nhưng không chuyên chở được (hết) thông điệp mà người tị nạn Việt Nam tìm tự do ở Na Uy muốn gửi gắm vào”. Tuy nhiên thật là khó để có thể tìm được một mẫu nào có đầy đủ ý nghĩa như chúng ta mong muốn. Dưới nhãn quan, cảm xúc và khả năng suy luận của mỗi người, mỗi mô hình đều mang những ý nghĩa riêng (khác nhau) của nó. Cũng như anh đã “khuyên son” tác phẩm Gjensyn (Gặp lại), nhưng tôi thì hoàn toàn không. Vì mô hình này chỉ nói lên được sự đoàn tụ, trong lúc Tượng Đài Thuyền Nhân chúng ta muốn nói (nhiều hơn) đến Vượt Biển: Tưởng niệm những bà con đã chết trên biển và cảm ơn những con tàu (thủy thủ đoàn) Na uy đã cứu vớt chúng ta trên biển Đông. Chính vì vậy, chúng ta (mà đại diện là UBXDĐTĐ) phải cần đến một Ban Giám Khảo vừa có tính công bằng, vừa có khả năng về cả mỹ thuật điêu khắc lẫn hiểu biết về ý nghĩa phong phú, đa dạng của một tượng đài, mà chủ nhân (chúng ta) mong muốn. Theo tôi, UBXDĐTĐ (hầu hết đều là những người tị nạn CS) và Ban Giám Khảo đã làm hết khả năng và trách nhiệm đó của họ.

Cũng như mô hình Hoa Biển, khi mới xem qua, tôi hơi thất vọng vì chưa hiểu hết được ý nghĩa của nó, nhưng khi đưa cho hai vị đàn anh, một là cựu cán bộ cao cấp trong ngành Thông Tin, Văn Hóa, hiện làm chủ một nhật báo Việt ngữ, và một là cựu HQ Trung Tá, (trong Tổng Hội Hàng Hải và Hải Quân VNCH, cũng là chủ bút một tờ báo Hải Quân), thì cả hai vị rất thích mô hình Hoa Biển, với cả mỹ thuật và ý nghĩa của nó. Điều đặc biệt đáng quý hơn, theo nhận định của hai vị ấy, là có sự hợp tác của những người Na-uy (BTHHNU và Hội Điêu Khắc Na-uy). **Đây là điểm son của TĐTN tại Na uy mà dường như chưa có nơi nào có. Ý nghĩa cao hơn khi Tượng Đài này như là món quà của người Việt chúng ta tặng cho quốc gia Na uy thay cho lòng biết ơn. Tặng một món quà, mà người được tặng hiểu rõ giá trị của nó. Có lẽ đó chính là thành quả cao nhất.**

Ý kiến của hai vị đàn anh của tôi trên đây không hẳn là đúng và mẫu mực, mặc dù với tôi họ là bậc thầy, nhưng chỉ để chúng ta thấy được tính đa dạng của vấn đề, mà ý kiến của mỗi người có thể phiên diện khi chỉ đưa ra một khẳng định chủ quan.

Hơn nữa, theo tôi biết, Hoa Biển được đặt dưới mé biển, nhưng trên bờ sẽ có một bệ đúc, trên đó sẽ được ghi đầy đủ ý nghĩa của Hoa Biển. **Trong đó chắc chắn có hai chữ “Tự Do” mà những người tị nạn VN đã dám đánh đổi mạng sống để vượt biển ra đi.**

2/- Tượng đài này nhằm tôn vinh chủ nghĩa nhân đạo và sự nỗ lực của con người trên con đường tìm một cuộc sống tốt đẹp hơn (hiểu là cuộc sống vật chất) (et bedre liv).

Tôi xin phép không đồng ý với anh, khi anh khẳng định “một cuộc sống tốt đẹp hơn” (et bedre liv) trong tuyên bố của Viện Bảo Tàng Hàng Hải Na uy trên đây chỉ thuần về vật chất (anh tự chú thích: hiểu là cuộc sống vật chất). Không biết anh dựa vào đâu để xác quyết lời tuyên bố trên (có nhóm chữ “et bedre liv) của VBTHHNU là ám chỉ “tỵ nạn kinh tế”, rồi dùng nó như là một tiền đề đưa đến những kết luận (khập khễnh) phía dưới, có tác dụng tạo nên những ngộ nhận nguy hiểm cho người đọc. Chúng ta không thể (mơ hồ) dựa vào những từ ngữ của “các chính trị gia thực dụng, lươn lẹo và giới truyền thông Tây phương dùng từ Hội

ngộ quốc tế về thuyền nhân ở Genève tháng 4 năm 1989”, bởi rõ ràng Thời Điểm và Mục Đích của hai lời nói ấy quá cách xa nhau nên hoàn toàn không thể có cùng ý nghĩa để “suy đoán” như nhau.

Biết anh là một nhà văn có kiến thức rộng về nhiều mặt, tôi không nghĩ là anh chỉ hiểu giá trị cuộc sống con người chỉ có vật chất, khi nói “ tìm một đời sống tốt đẹp hơn”, mà không mặc nhiên hàm ý “tinh thần (có tự do)” trong đó. Đặc biệt với những quốc gia tiến bộ và giàu có, luôn chú trọng đến yếu tố tinh thần trong đời sống con người (như Na uy). Việc UB Nobel Hòa Bình trao giải cho nhà tranh đấu Lưu Hữu Ba, bắt chấp những bất lợi (có thể khá lớn) về giao thương với Trung Cộng, là một ví dụ điển hình).

3/- Anh đã nêu ra “Mục đích, tôn chỉ nguyên thủy của việc xây dựng tượng đài” và ca ngợi (mang hơi hám mỉa mai?) rằng “Không biết ai soạn thảo chính xác, hay đến như thế. Có giá trị của một tuyên ngôn về người tị nạn Việt Nam ở Na Uy (và cả thế giới nữa).

Mục đích và tôn chỉ ấy là:

1. *Cảm ơn thủy thủ Na Uy đã cứu vớt thuyền nhân Việt Nam và cảm ơn dân tộc Na Uy đã đón nhận người tị nạn Việt Nam và gia đình.*
2. *“Đánh dấu chuyến hải hành đầy can đảm của thuyền nhân Việt Nam để tìm tự do*
3. *Đánh dấu sự đóng góp tích cực của những người tị nạn này (Việt Nam) trong khối đa dạng ở Na Uy.*

Mấy năm gần đây, vì hoàn cảnh riêng, tôi sống ở Mỹ nhiều hơn Na uy, nên không được tham gia góp sức gì với Ủy Ban XDTĐ, nhưng vẫn luôn theo dõi diễn tiến của kế hoạch này trên trang web của UBXDTĐ, nên được biết:

Trong đơn xin Oslo kommune cấp đất để xây dựng Tượng Đài Thuyền Nhân, UBXDTĐ đã nêu rõ 3 mục đích và tôn chỉ này. Vì vậy khi Oslo kommune duyệt xét để quyết định chấp thuận, tất nhiên họ cũng đã phải dựa vào (không thể bỏ qua) từng điểm trong các mục đích và tôn chỉ ấy. Trong đó có điểm thứ 2:

“Đánh dấu chuyến hải hành đầy can đảm của thuyền nhân Việt Nam để tìm tự do” (mà anh đã gạch phía dưới như là một điểm then chốt).

4/- Tôi không được biết BTHHNU và ông Thor Sandborg (tác giả Hoa Biển) có khuynh hướng thiên tả hay là đảng viên của một đảng thiên tả nào không. Tuy nhiên tôi xin phép không đồng ý với anh, khi đưa ra quan điểm chính trị “nơi giới trí thức, giới truyền thông, từ thời chiến tranh Việt Nam cho tới nay, ngay cả nơi ông thủ tướng Jens Stoltenberg ..” để kết luận một cách chắc nịch là “BTHHNU và ông Thor Sandborg (tác giả Hoa Biển) cố ý bỏ đi cái ý niệm “tìm tự do” vì biểu hiện khuynh hướng thiên tả, cụ thể là thân cộng sản Việt nam”. Cái tam đoạn luận kiểu: A là bạn của B, mà C là bạn của A, như vậy C cũng là bạn của B”, dường như không chính lắm, có khi còn trái ngược. (Sau bài viết của bác sĩ Nguyễn Ngọc Khang, phản đối tuyên bố (hàm hồ) của thủ tướng Jens Stoltenberg về việc ông ta ủng hộ cái gọi là Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam khi đón ông Nguyễn Minh Triết tại Oslo (2009?), tôi nhớ không lầm là đã đọc được một số bài viết của các nhà chính trị, báo chí Na-uy biểu đồng tình với bác sĩ Khang).

Anh Thà thân mến,

Vì đang ở xa, nên tôi rất ngại ngần việc “đóng góp ý kiến”, khi mình không nắm vững vấn đề” và nhất là không đóng góp được những điều thiết thực khác với bà con đồng hương tại Na-uy, nhất là với UBXDĐTĐ, mà tôi biết đa số là những người trẻ, bỏ nhiều công sức để gánh vác công việc chung. Nhưng vì quý anh, thích cái thẳng thắn của anh, nên xin trao đổi vài điều, xem như là “uống trà đàm đạo” với một người bạn. Tôi nghĩ ý kiến của anh sẽ giúp UBXDĐTĐ nhìn lại (một cách toàn diện hơn) **công trình mà Cộng Đồng đã ủy thác thực hiện**. Tuy nhiên, giá mà (tôi lại dùng chữ của anh đây), bài viết của anh không có chút hơi hám mĩa mai và lên án nặng nề những người, chỉ vì thiện chí mà vác ngà voi thay cho chúng ta, thì ý nghĩa và tác dụng của nó sẽ cao hơn nhiều lắm.

Chào anh, xin chúc lành và mong sớm gặp lại. (Nếu những dòng này có làm anh phật lòng, lần tới gặp nhau, xin anh nhớ pha trà thật đậm, tôi sẽ rất vui để được uống cạn chén trà đắng của anh mà xin trừ nợ hôm nay).

California, 11/10/2011
Phạm Tín An Ninh

----- Videre sendt melding -----

Fra: Vietnet <nmt@vietnet.no>

Til:@yahoo.com

Sendt: Lørdag, 5. november 2011 1.29

Emne: Kommentar er lagt til: Referat fra jurymøte

nmt skrev:

- Et bedre liv:

Như ở Việt Nam ngày nay được đánh giá là “bedre liv” so với một thời điểm nào đó (khi chính sách kinh tế còn tập trung). Người tỵ nạn đi tìm tự do để có một cuộc sống tốt đẹp hơn so với chế độ lao tù thì câu “et bedre liv” không bao hàm ý “cuộc sống vật chất”.

- Budskap var at livet vil bli bedre dersom man klarer å trosse motgangen (bất chấp nghịch cảnh).

Ở Na-uy cho dù là một thiên đường hạ giới nhưng những ai thiếu tinh thần “hội nhập” thì thân phận mình cũng chỉ làm kiếp chùm gỏi, do người khác định đoạt mất phần nào tự do thì không thể gọi là “bedre liv”.

Dagfinn Høybråtens tale på landsmøte vào tháng 4 -2011:

http://www.krf.no/ikbViewer/page/krf/artikkel?p_document_id=50645&hovedtema=&person=&hva=

Politiske resultater som gir folk et bedre liv - Cuộc sống tốt đẹp hơn là do thành quả chính trị - Mà cứ cho là đi tìm một cuộc sống vật chất tốt đẹp thì chúng ta cũng nói lên cái sai lầm chính trị do chế độ VC áp đặt: Chính sách tiêu diệt tư bản mại sản, đọa đày nơi vùng sâu nước độc khiến mạng người dở sống dở chết.

Người Na-uy có thể nhìn người Việt tỵ nạn với lý do nhân đạo hơn là chính trị. Mặt khác, bất cứ lúc nào chúng ta cũng phải chứng minh tại sao mình bỏ nước ra đi. Hãy xét lại xem hành

vi nào làm di hại cái chính nghĩa ty nạn chính trị. **Trách nhiệm đó không khoán trắng cho tượng đài, nhất là cái mục đích quan trọng lại là nói lời tri ân trước khi quá muộn. Cái văn hóa biết ơn của chúng ta không cho phép mình đòi hỏi người Na-uy ca ngợi sự gan dạ bất chấp nghịch cảnh của mình.** Qua đó đánh dấu tầm ảnh hưởng nhân, sự hào hiệp của thủy thủ đoàn và tính nhân đạo của người Na-uy. Qua đó chúng ta có cơ hội chung sống, chóng hội nhập đóng góp những truyền thống văn hóa để tạo một cuộc sống tốt đẹp ở xã hội này (không tự nhiên có được). Và hoàn toàn những thuyền nhân không thể liều mạng để đổi cuộc sống vật chất như tác giả Nguyễn Văn Thà bóp méo.

Thor Sandborg:

Là một trong 16 người tham dự cuộc thi mô hình. Để giữ tính khách quan UBXDĐTĐ và Ban Giám Khảo không biết những ai gửi vô những tác phẩm. Chuyện này đã ghi rõ trong thể thức dự thi.

Ông Thor Sandborg cũng như bao nhiêu người dân Na-uy và cả người Na-uy gốc Việt đều có quyền chọn lựa đảng phái chính trị. Chúng ta không thiên kiến hoặc phân biệt về nguồn gốc, quan điểm khác biệt. Đó mới là công bằng và xử sự nhân tính. Nếu biết ông Thor là người thuộc chính đảng đã hết lòng ủng hộ VNCH để chọn thì cũng là thiên vị & đảng tính rồi. Như nói ở trên, cả 5 người trong Ban Giám Khảo hoàn toàn không biết ai là tác giả thì làm gì có cái vụ "biểu hiện khuynh hướng thiên tả, cụ thể là thân cộng sản Việt nam" qua tác phẩm "Hoa Biên" trước khi trúng giải. Cho dù, nếu hoặc có thể là một người thiên tả tham gia thi tượng đài, đã là một ưu điểm, một phương pháp tuyên vận khiến được người thân cộng ủng hộ cái chính nghĩa của mình. Hãy nghe ông Thor diễn tả cái cảm nghĩ sâu xa khi bắt tay vào sáng tác: *"Từ tấn bi kịch đã đưa tới những thảm cảnh hãi hùng trên biển cả: Tác phẩm này do đó được sáng tác như một lời tuyên dương cao quý tới các thuyền nhân Việt Nam và gia đình họ về lòng can trường và nỗ lực; cũng như các thủy thủ Na-uy đã biểu lộ tinh thần hào hiệp của những người đi biển."*

Trở lại vấn đề "et bedre liv" ở trên, ông Thor kính nể "nỗ lực thành công của những người sống sót được đưa tới Na-uy để xây dựng một đời sống tốt đẹp trong xã hội này..." Chứ không phải là họ tìm tới một xã hội tốt đẹp hay một đời sống tốt đẹp. Họ được một đời sống tốt đẹp do vì nỗ lực chính mình.

- Nếu ông Nguyễn Văn Thà đang lênh đênh trên biển chợt thấy chiếc tàu tiến tới để cứu mình, nhưng khi biết là tàu Na-uy, vốn quốc gia này thân cộng liệu ông từ chối bước lên tàu để khỏi mang ơn những người thiên tả? Sự sống của ông được tái sinh chính nhờ lòng nhân bản của những người thủy thủ hào hiệp đến từ quốc gia thân cộng. Không thể vì chính phủ của đảng Xã hội cầm quyền là ông Nguyễn Văn Thà có thể kết luận ngay là người Na-uy thiên tả, "ông Thor Sandborg chỉ biểu hiện khuynh hướng khuynh tả, cụ thể là thân cộng sản Việt Nam, nơi dân Na Uy, nơi giới trí thức, đặc biệt nơi giới truyền thông, từ thời chiến tranh Việt Nam cho tới nay..." Như vậy có là quá khích không? Ông Thà nhìn người trí thức Na-uy đều là thành phần khuynh tả thân cộng, do vậy ông có những lời châm biếm dù chỉ một tác phẩm bi ◆ ◆u tính nhân văn và nghệ thuật của một tác giả không phải là người Việt. Không những thế đối với chúng tôi ông Thà cũng nặng lời.

Chỉ có ông Thà duy nhất có tinh thần chống cộng (tôi xin thêm chữ: đồng cho nó thích hợp ở nơi con người này), kể cả thách thức những người bạn từ "Còn nhớ không?" (tôi không nghĩ ở nơi ông Thà này có tư cách của người "tù cải tạo" - Xin ông Nguyễn Văn Thà cho biết ông Thà ở tù cải tạo ở đâu? - Hóa ra là "bạn tù cải tạo vượt biên" của ông. Mà bạn tù vượt biên thì

có nhiều loại. Có khi chữ vẫn chưa sáng mắt ra. Theo như bà Lan viết: một nhà văn đã "đăng ký" hộ khẩu ở những "khu phố văn hoá" tại Việt Nam, làm tôi không khỏi liên tưởng tới nhà văn Nguyễn Văn Thà).

Hãy tự xét mình đã làm được những gì cho mọi người trước khi mình đòi người khác làm theo ý mình. Không theo ý mình thì kết án là hàm hồ. "Hoa biển" hàm hồ... Tôi cho đây là thái độ tiêu cực của kẻ thiếu tự trọng.

Biển Hoa – Hoa biển:- Ngày 22.07.11 vụ khủng bố, cả thành phố Oslo biến thành biển hoa. Người Na-uy không dùng sức mạnh quân sự để thị uy, mà chính những bông hoa vắt ngang hàng rào, nhét trên tường, mọi nơi... khiến cả thế giới xúc động và gửi đến những thông điệp đầy xúc động.

- Hình giống bông hoa nằm trên mặt nước nơi mà tấn thảm kịch đã diễn ra. **Hình ảnh đóa hoa vừa nói lên tri ân, tác giả lại diễn tả thêm ý tưởng gợi nhớ những thuyền nhân đã chết trên hải trình tìm tự do.**

- **Bông hoa biểu tượng của những lời cảm ơn, lời chúc tốt đẹp. Chúng ta gửi tặng món quà này đến đất nước Na-uy nên không lẽ mình lại chọn thứ mà chỉ nói lên ý thích riêng cho mình?** Thay vì mang bông hoa, thì chúng ta mang biểu xoài ôi gà vịt như thói quen còn ở quê nhà? Đến đứa con trẻ cũng tâm lý biết chọn quà nào thích hợp cho bạn nó khi được mời dự sinh nhật.

Tượng đài:

Ở Galang, chỉ là một tấm bia đơn sơ tri ân đất nước Mã Lai và tưởng niệm những người đã bỏ mạng trên đường tìm tự do, thế mà VC cũng tìm cách đục bỏ để che đậy bộ mặt tàn bạo của họ. **Nếu là một biểu tượng được lòng trong một tác phẩm nghệ thuật và trang trọng dâng biếu đến chính phủ sở tại thì có thể số phận nó sẽ khác. Có khi chính phủ huy động tài lực để bảo quản nó.**

Bất kể là hình thức như thế nào, một cuốn sách, con thuyền, mẹ bông con, thuyền nhân, hoa biển... đều nói lên phần nào cái chứng tích lịch sử “Thảm trạng thuyền nhân trên đường vượt biển” mà Nhà nước Việt cộng luôn tìm cách “đục bỏ”.

Ngay từ ban đầu khi chúng ta xin đất công cũng bị đại xú CSVN Tạ Văn Thông tìm cách ngăn chặn, dù lúc ấy chưa tạo hình dáng ra sao cả. Họ đã sợ cái ý niệm tri ân của thuyền nhân / người Việt tỵ nạn. Nay sự thực càng rõ rệt cho thấy cái thảm trạng mà ông Thor Sandborg phải trân trọng khi bắt tay vào công tác: ”mà tượng đài sẽ khắc ghi. Từ tấn bi kịch đã đưa tới những thảm cảnh hãi hùng trên biển cả, bao nhiêu người chết, tới lòng dửng cảm mà người tỵ nạn chứng tỏ, đến biểu lộ của m♦♦♦ thủy thủ đoàn Na-uy tốt đẹp, cũng như nỗ lực thành công của những người sống sót được đưa tới Na-uy để xây dựng một đời sống tốt đẹp trong xã hội này... tất cả những yếu tố nói trên thật là quá lớn để gom thành đề tài trong một tác phẩm điêu khắc”.

Về mặt nghệ thuật:

CSVN quan niệm nghệ thuật (văn nghệ) là một phương tiện tuyên truyền hữu hiệu.

VC đang ra sức dùng nghệ thuật làm gạch nối giao lưu văn hoá với thế giới. Thế mới biết mặt trận Quốc-Cộng không đơn thuần dù chỉ là pho tượng, bia đá hay ca nhạc tuyên truyền.

Nếu tượng đài "Hoa biển" thu hút người Na uy chính đây là cơ hội truyền đạt thông điệp hữu hiệu.

Xin đừng bóp méo sự thực:

Mượn lời: "Når man vurderer et bilde skal man komme med konstruktiv kritikk av bildet. Forsøk på å henge ut noen vil ikke tolereres. Ikke ødelegg tråder ved å svare på noe annet enn hva som blir spurt om og gjør ditt for å bidra til et bedre miljø. - Khi muốn thẩm định một tấm hình thì mình phải góp lời phê bình xây dựng. Cố gắng loại bỏ những điều hẹp hòi. Đừng đánh mất ý chính bằng cách trả lời nhập nhằng và hãy làm với sức mình để góp phần cho một môi trường tốt đẹp ("et bedre liv").

Tuấn